

Оқшом...
Оппок-оппок... Майин-майин... Ажаб, вужудимизда ширий бир түлгөк ўйғотиб, сарусар хәйларимиз, руҳимиз жунубуша солаётган, пийтаслаётгандай. Ва эшиңг-эшиңтаг-а, у унсиз-унсиз нидо қиляёт. Күнгилларимиз нурдан жипола наядын, гардан дардланадын нафис жомдикри, уни оппок-оппок, майин-майин шульлавор күрдлар ила жаранга журиң қалаёт. Бу — баҳрамандлик...

Оқшом Сизни топди... Сиз уни топинг!

Чархи қажағторнин тишим билмас зархы бир зум тиңгандайни ҳозир. Тақдир азалининг ниҳоясиз ҳудудлари, хилатси хәёт дарва курган. Буни давраи дүнё, давраи муддаа дейдилар. Гирдида бир-бірларға бар түтган самовет (галактика)лар, милион-миллион нурларбыз нурсиз саларлар әтиришебди. Күн билан түндән, өңдейдін күн билан маҳрумлардан баҳс этишаёт. Күнгилларимиз кен түтинг ва билингк, назаритинда сукунатине зил тюлюлаётганды ганағатты шундан. Дамларининг юкини күттаролмаймыз: ҳафтажоннинг, ҳардамаҳәйлдингиз шундан. Йүлда бўлсангиз — зибрак тортинг, ўйда экансиз — деразадан қаранг. Кузатинг, кулоқ солин: шивалаб, нималардингиз шивирлаб қор ёғаётидир.

Бу — уларнинг баҳси...

Давра Сизни топди... Сиз уни топинг!..

Мазкур давдра Сиз билан биз ҳам борзим. Демак, одамлар избори бўйронлашганидан муттоз санални мумёланган ўзикларни устида ёғлон нутқлар ирод этишига бориб етган; Хиромис, Нагасаки, Чернобиль яхабаларидан «атом» отлиғи оғатидан кўкса куйган; оқибатиз бахсу бахо-нарлардан бензин гарип, бечораҳол Еримиз ҳам ўтирибди. У гаму қулатиарнинги башидан оштанилигига, гунохи азимга боттанилигига билан қарим кенот Конинт ҳузуридан ҳижжатда.

Во дариг, наҳотки қуюлиб ўнокларимиз қадига етгувчи, суюлиб шўйи қурб қолган турғорғимиз шўрини юргулих ҳолимиз ўйқу! Наҳотки, азалий жангариликимиз сўнгани, имонку иродамиси елга сорувишган! Ҳа, кўпдан Тақдир азалингиз юзидан юз ўтирганимиз; содиғу саҳоватли саларлар катори, ундиғи имони бутлар катори тириклик машъяласи Офтоб теграсидан

яланмай қўйганимиз. Бу — ачич ҳақиқат. Оғимизга ел тушган, у вужудларимизни ялаган. Яланли, қовжираб қолганимиз.

Ел нима? Елга ялинмоклик нима?

— У орадан меҳр-оқибат қутарилганидан, қовушмаганларимиздан фойдаланган Оқишишонниң боскинлар! Қарасизки, азизу мұтабарлардан мутеълиқка тушни, бебурдлик... — У шаккок, борликини буюм деб билган, ўз-

га эришди! Елғондан топ-дастурхонларингиз атрофидисиз. Шілсиз, қарисиз, Менга колса, аксари күпчилигинизни керагидан ортиқ бардошли, қаноатли эканлигингизга ишонаман. Ишонаман-у. Сизга жигар булғаннан, Ҳудо ҳақиқи, жигар-жигаримдан эзилади. Қаноатда ҳам қаноат бор. Сицилса, сиқиштирилди. Сицилса тош ҳам четнайди, чакини

кўпайиб кетди. Шаҳар бедарвоза эмас-ов!.. Давлат — даромад... у ҳаддининг даромади; та-саввурдаги савлат: ҳъясни, мешақатли мекнат тимсоли. Мехр-муҳаббат тимсоли. Унинг ғиҳт тереб бино тикиядиган, кўчтади экиб мева теградиган кўллари ўй. Инсон барнамолити-ијтихомий, маънавий қўргони, қадрияти бўлолмаган давлат қамоқчонадир. На-зоратчиси — мунофицили, бирократия! Шу пайтагча бирократини, улуг ми-латиши мечкайларини, ичимиздан чиқсан балойи оғатларни, дархизни таҳтиллайдар, устига устак таҳтиллайдар қаримандага чиқардилар. Бора-бора ўзимизни, онаизоримиз — Юртимизни танимай қўйик. Ахволи-мизнинг тангиғи, дастур-хонларимизнинг юпунлиги шундан. Коммунизмнинг фо-хиаси — одам боласини қалсиз, қўлсиз-оёқсиз қўй-ганингизда!

Бу — таъна эмас, ҳақиқат...

Ҳақиқат Сизни топди... Сиз уни топинг!..

Куръони Каримда: «Ер юзидағи барча ҳайвонлар ва қушлар ҳам сизларга ўхшаш умматлардир» дейдилди. Йил кутдингиз. Бу анжуманинг йўргиги башка... Урганий: «Уйнинг тўридаги тандан жудо қилинган, қириғлангач арчага, гулга термулиб ўтиридингиз. Ҳўш, нималар ҳақида ўйланингиз? Гуллар, даражатлар ҳам уммат... Уларнинг Сизгидомирди, қариндош экан-ликтарнинг тасавур қилингани? Наҳотки, инни-рини, нолаларни эшигмаган бўлсангиз?» Афсус... Биз қақша тадиганлар эмас, қўккартирадиганлар наслидидиниз! Нарвуз бозларимиз...

Кунга кечга ҳоҳиш, ирода садо берди — референдум ўтказилди. Ҳақиқи истиқололта эридики, ичимиздан Президент сайдадик. Озод бўлганимиз ростга ўхшайди. Үзимизга ўзимиз эзалигимиз ростта ўхшайди. Илоб рост бўлсин. Дам қуалимиз, дар ғайримиз. Ийининг ҳам ширин кешиши бор солиг мева-чева тутидиган қилидими? Э, ўй-к!.. Туриб оғизни кўпидан ўтириб. Туриб оғизни кўпидан ўтириб. Ҳамманинг бришган борлиқ билан, бахту икбали билан муборакбод этади.

Бу — рўйшилик... Ватан Сизни топди... Сиз уни топинг!..

Турсин ИБРОХИМ.

«Ами умуман бирор рўйномага мақола ёзмавганим. Лекин ўтган шанба кунин бўлган воқев мени Сизларга мактуб ёзинг маъбид ғарб, «Эски Жўса» бекатидан 4-троллейбусга ўтиридим. Йўловчилар кўп бўлганни учни машина сапони бир зумдиди.

Ҳайдовин [баш ғигит] ҳар бекатда одамларни олдинги эшикни тушнинг ўтирилди. Бир орқадан жойлашган болали аёллар, ҳар-каптинглар учун нокулийнинг тудириларди. Йўловчилар ҳайдовиндан: «Нега орда юнисларин очмайсан», деб сўршаса у: «Чинта олманинг кўпидан юнисларин очмайсанда, дерди бамайлихотирли билан.

Мен олдингиз ўтиринда ўтирганим учун тушаётгандар, ҳардакатни кузатаман. Чиндан ҳам уларнинг кўпичигин чиптаси экан. Улар ўй ғой дардигача садана ишом этганни кириклиб кўпидан 15 тиңидан ташаббуш тушидарди.

Узимга ўланаман. Бу нима ахир: лоқайдиларни ёки бепарвонлар! Шаҳар транспортига чиндан иши албатта ўйларни ҳаки тўлған керак-ку. Шундай экан нега бавзилар бир оддий қондага роҳи қўймайдиган бўлни қолинди. Накот улар, ҳар бир бекатда чипта дўконларни очиб қўйилганинг ҳам ўтириб бернишмас.

Оқшомхон Зулфия Назарованинг бу мактуби бинзи ўйлантриб қўйди. Чиндан ҳам бу мумало кун сайнин чуқур илдиз отаётгандар электр транспортидаги тез-тез рўй берётгандар. Бир-кўлчи вайи ҳадомашларидан кўрнишиб турибди. Ўз нағватида биз бу бордаги ҳақиқий ақоғ билан биргаликда бир кун бўлнишади. Ҳадомашларни ташинида ишагорида оғизни ўтириб берди. Йўловчиларни олдингизни ўтирилди. Ҳадомашларни ташинида ишагорида оғизни ўтириб берди. Йўловчиларни олдингизни ўтирилди.

Ондохони Ҳайдовинни ўтирилди. Ҳадомашларни ташинида ишагорида оғизни ўтириб берди. Йўловчиларни олдингизни ўтирилди. Ҳадомашларни ташинида ишагорида оғизни ўтириб берди. Йўловчиларни олдингизни ўтирилди.

«Марҳамат, ҷамъиати қўйсатинг»

«МАРҲАМАТ, ҶАМ҆ІАТИ ҚЎЙСАТИНГ»

— Биз бекат юриш учун ҳам чипта оғизмиз. Уят эмасми?

— Опажон, бир бекат юрсангиз ҳам, ўнта бекат босиб ўтсангиз ҳам кира ҳаки тўлашга мажбури.

— Уялмайсанни мандан арзимас чакан талеб қилинди. Саватларни кара, — аёл назоратчига чакиб олгудек қаради.

— Сизнинг читтагиз?

— Эсим курсин, ҳаёлнидан кўтарилибди. Ҳозир яне троллейбусга ўтирилар. Ҳадомашларни ташинида ишагорида оғизни ўтириб берди. Йўловчиларни олдингизни ўтирилди.

— Ҳадомашларни ташинида ишагорида оғизни ўтириб берди. Йўловчиларни олдингизни ўтирилди.

— Ҳадомашларни ташинида ишагорида оғизни ўтириб берди. Йўловчиларни олдингизни ўтирилди.

— Ҳадомашларни ташинида ишагорида оғизни ўтириб берди. Йўловчиларни олдингизни ўтирилди.

— Ҳадомашларни ташинида ишагорида оғизни ўтириб берди. Йўловчиларни олдингизни ўтирилди.

— Ҳадомашларни ташинида ишагорида оғизни ўтириб берди. Йўловчиларни олдингизни ўтирилди.

— Ҳадомашларни ташинида ишагорида оғизни ўтириб берди. Йўловчиларни олдингизни ўтирилди.

— Ҳадомашларни ташинида ишагорида оғизни ўтириб берди. Йўловчиларни олдингизни ўтирилди.

— Ҳадомашларни ташинида ишагорида оғизни ўтириб берди. Йўловчиларни олдингизни ўтирилди.

— Ҳадомашларни ташинида ишагорида оғизни ўтириб берди. Йўловчиларни олдингизни ўтирилди.

— Ҳадомашларни ташинида ишагорида оғизни ўтириб берди. Йўловчиларни олдингизни ўтирилди.

— Ҳадомашларни ташинида ишагорида оғизни ўтириб берди. Йўловчиларни олдингизни ўтирилди.

— Ҳадомашларни ташинида ишагорида оғизни ўтириб берди. Йўловчиларни олдингизни ўтирилди.

— Ҳадомашларни ташинида ишагорида оғизни ўтириб берди. Йўловчиларни олдингизни ўтирилди.

— Ҳадомашларни ташинида ишагорида оғизни ўтириб берди. Йўловчиларни олдингизни ўтирилди.

— Ҳадомашларни ташинида ишагорида оғизни ўтириб берди. Йўловчиларни олдингизни ўтирилди.

— Ҳадомашларни ташинида ишагорида оғизни ўтириб берди. Йўловчиларни олдингизни ўтирилди.

— Ҳадомашларни ташинида ишагорида оғизни ўтириб берди. Йўловчиларни олдингизни ўтирилди.

— Ҳадомашларни ташинида ишагорида оғизни ўтириб берди. Йўловчиларни олдингизни ўтирилди.

— Ҳадомашларни ташинида ишагорида оғизни ўтириб берди. Йўловчиларни олдингизни ўтирилди.

— Ҳадомашларни ташинида ишагорида оғизни ўтириб берди. Йўловчиларни олдингизни ўтирилди.

— Ҳадомашларни ташинида ишагорида оғизни ўтириб берди. Йўловчиларни олдингизни ўтирилди.

— Ҳадомашларни ташинида ишагорида оғизни ўтириб берди. Йўловчиларни олдингизни ўтирилди.

— Ҳадомашларни ташинида ишагорида оғизни ўтириб берди. Йўловчиларни олдингизни ўтирилди.

— Ҳадомашларни ташинида ишагорида оғизни ўтириб берди. Йўловчиларни олдингизни ўтирилди.

— Ҳадомашларни ташинида ишагорида оғизни ўтириб берди. Йўловчиларни олдингизни ўтирилди.

— Ҳадомашларни ташинида ишагорида оғизни ўтириб берди. Йўловчиларни олдингизни ўтирилди.

— Ҳадомашларни ташинида ишагорида оғизни ўтириб берди. Йўловчиларни олдингизни ўтирилди.

— Ҳадомашларни ташинида ишагорида оғизни ўтириб берди. Йўловчиларни олдингизни ўтирилди.

— Ҳадомашларни ташинида ишагорида оғизни ўтириб берди. Йўловчиларни олдингизни ўтирилди.

— Ҳадомашларни ташинида ишагорида оғизни ўтириб берди. Йўловчиларни олдингизни ўтирилди.

— Ҳадомашларни ташинида ишагорида оғизни ўтириб берди. Йўловчиларни олдингизни ўтирилди.

— Ҳадомашларни ташинида ишагорида оғизни ўтириб берди. Йўловчиларни олдингизни ўтирилди.

— Ҳадомашларни ташин

